

Wat kost een overstroming?

Door de klimaatverandering stijgt het overstromingsrisico in Nederland. Loopt een gebied onder, dan hebben burgers en bedrijven niet alleen natte voeten, maar ook flinke schadeposten. Particulieren kunnen zich namelijk niet verzekeren voor overstromingsschade, want verzekeraars vinden de potentiële schade te hoog en te lastig in te schatten. TNO steekt hen de helpende hand toe.

15

Sinds enkele jaren kunnen burgers en bedrijven zich niet meer verzekeren voor schade door wateroverlast. De meeste mensen liggen daar niet wakker van, maar volgens drs. Wouter Jonkhoff, econoom en waterveiligheidsspecialist bij TNO, kan het grote problemen opleveren: 'De nieuwe Waterwet stelt particulieren verantwoordelijk voor waterveiligheid. De overheid vergoedt alleen schade als er sprake is van een nationale ramp. Op kleinere schaal draaien burgers en bedrijven daar zelf voor op. De kans dat zo'n situatie zich voordoet, wordt door de klimaatverandering steeds groter. Daar hebben we de afgelopen vijftien jaar al verschillende voorbeelden van gezien.'

De verzekering voor overstromingsschade is door het Verbond van Verzekeraars in de ban gedaan, omdat de herverzekeraars (de instanties waarbij verzekeraars zelf zijn verzekerd voor te grote kostenposten) er niet aan willen. Jonkhoff legt uit waarom: 'Verzekeraars willen altijd weten wat zij maximaal moeten uitkeren. Maar voor overstromingen vinden herverzekeraars de worst case scenario's te lastig te bepalen.'

Dat is ook moeilijk. De directe schade – fysieke schade aan gebouwen en (spoor)wegen – is met

HIS-SSM, een rekenmodel van Rijkswaterstaat, nauwkeurig te ramen. Maar dat geldt niet voor de indirecte schade: schade doordat bedrijven niet kunnen produceren en klanten kwijtraken. Die schadepost speelt op drie fronten: de productmarkt, de arbeidsmarkt en de woningmarkt. 'Het is lastig om de omvang daarvan te bepalen', stelt Jonkhoff. 'Maar in tegenstelling tot wat herverzekeraars denken, is het zeker niet onmogelijk: TNO heeft daarvoor onder andere RAEM in huis: het Ruimtelijk Algemeen Evenwichts Model voor Nederland.'

RAEM IN DE POLDER

Dit rekenmodel ontwikkelde TNO tien jaar geleden in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen. 'RAEM is ingericht op interregionale transport- en arbeidsstromen', aldus Jonkhoff. 'Het verdeelt Nederland in veertig regio's. Voor elke regio kunnen we een redelijke inschatting maken van de indirecte schade die een overstroming oplevert voor de drie markten. We zijn al tien jaar continu bezig om het model completer en daarmee werkelijkheidsgetrouwer te maken. Inmiddels zijn we zover dat we worst

case scenario's voor schade door overstromingen kunnen inschatten.'

Dat TNO overkoepelende uitspraken kan doen over waterveiligheid en verzekeringen, is onder andere bewezen met de doorberekening van 25 overstromingsscenario's voor de Maeslantkering. Jonkhoff: 'Met HIS-SSM en RAEM hebben we de directe en indirecte effecten berekend voor de gehele Rijnmond. De indirecte effecten bleken gemiddeld 15 tot 55 procent van de directe effecten te bedragen.'

Momenteel is TNO actief in de Woudse Polder bij Delft, waar het Hoogheemraadschap van Delfland een flexibele vlotterkering overweegt aan te leggen om de bergingscapaciteit te vergroten. Jonkhoff: 'Wij berekenen wat dat kost, wat die investering oplevert aan overstromingsrisicoreductie én of verzekeren voor overstromingsschade een goed economisch alternatief is. Als we dat voor een hoogheemraadschap kunnen, kunnen we dat ook voor verzekeraars. Zij zijn van harte welkom.'

Info: wouter.jonkhoff@tno.nl

